

แนวทางการดำเนินงาน สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน)

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

สถานการณ์ปัจจุบันในชุมชนเป็นอย่างไร?

1. ความหลากหลายของกองทุนในหมู่บ้าน/ชุมชน

- กองทุนที่เกิดจากความร่วมมือของภาคประชาชน ดำเนินการก่อตั้ง โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
- กองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ และเอกชน หรือภาคีการพัฒนาอื่นๆ

ผลที่เกิดขึ้น คือ

- บางกองทุนยังคงอยู่
- บางกองทุนล้มหาย เงินทุนสูญหาย

3. หนึ่งครัวเรือน เป็นสมาชิกหลายกองทุน

ผลที่เกิดขึ้น คือ

- ทุ่ทุ้งกองทุนที่เป็นสมาชิก
- ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
- เกิดหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

4. สถานการณ์เงินทุน ของกลุ่มต่าง ๆ

- เงินล้น
- เงินขาด

2. คณะกรรมการบริหารกองทุน มีหลายคณะ

- คนหนึ่งคน เป็นคณะกรรมการหลายคณะ
- มีการบริหารจัดการแตกต่างกันไป

ผลที่เกิดขึ้น คือ

- เกิดการสับสนในวิธีการบริหารงาน
- ประชุมบ่อย ไม่มีเวลาทำงานหรือประกอบอาชีพ

5. ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ของกองทุน

- ภาระหนี้สินของคนในชุมชน
- คนยากจน

ผลที่เกิดขึ้น คือ

- ประชาชนไม่สามารถชำระหนี้ที่ยืมมาจากกองทุนได้
- กองทุนเกิดปัญหาหนี้เสีย

ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน คืออะไร

ความหมาย

เป็นการรวมตัวของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน
 กิ่งที่จัดตั้งโดยภาคประชาชน และสนับสนุนจากภาครัฐ โดยการบูรณาการ
 ข้อมูลกองทุนชุมชนในพื้นที่ และบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุน
 ในชุมชน ให้สามารถใช้เงินทุนในชุมชนอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด
 เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินและบริหารจัดการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน มีวัตถุประสงค์และมีเป้าหมายหลักอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการบูรณาการกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ให้มีการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนชุมชนให้เป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กับชุมชนอย่างแท้จริง

เป้าหมาย

เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชนมีการบริหารจัดการกองทุนและเงินทุนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งไปสู่เป้าหมายหลักในการดำเนินงาน คือ **การบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา**

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

การเปลี่ยนชื่อ

กรมการวิสามัญพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2560 ได้เสนอแนะให้เปลี่ยนชื่อ เพราะมีความคล้ายคลึงกับสถาบันการเงินชุมชน กรมฯ จึงได้เปลี่ยนแปลงชื่อ สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน >>> **ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน**

งบประมาณ พ.ศ.2560 ยังคงใช้ชื่อ “สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน” ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ. 2560 ได้ประกาศใช้แล้ว

งบประมาณ พ.ศ.2561 สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน จะเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน” เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับชื่อสถาบันการเงินชุมชน

แล้วจะจัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนได้อย่างไร?

ขั้นตอนที่ 1

เผยแพร่แนวคิดการจัดตั้ง
สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

ขั้นตอนที่ 2

สำรวจวิเคราะห์ข้อมูลกองทุนชุมชน

ขั้นตอนที่ 3

ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนจัดตั้ง
สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

ขั้นตอนที่ 4

จัดตั้งสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนตามรูปแบบ
แนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ขั้นตอนที่ 5

รายงานผลการจัดตั้งให้กรมการพัฒนาชุมชนทราบ

รูปแบบสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน : ประกอบด้วย

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ที่มีความเข้มแข็ง
เป็นแกนหลักในการจัดตั้ง

กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน
ที่มีอยู่ในชุมชน
เป็นสมาชิก

คณะกรรมการสถาบันฯ
มาจากตัวแทนคณะกรรมการ
ของแต่ละกองทุน

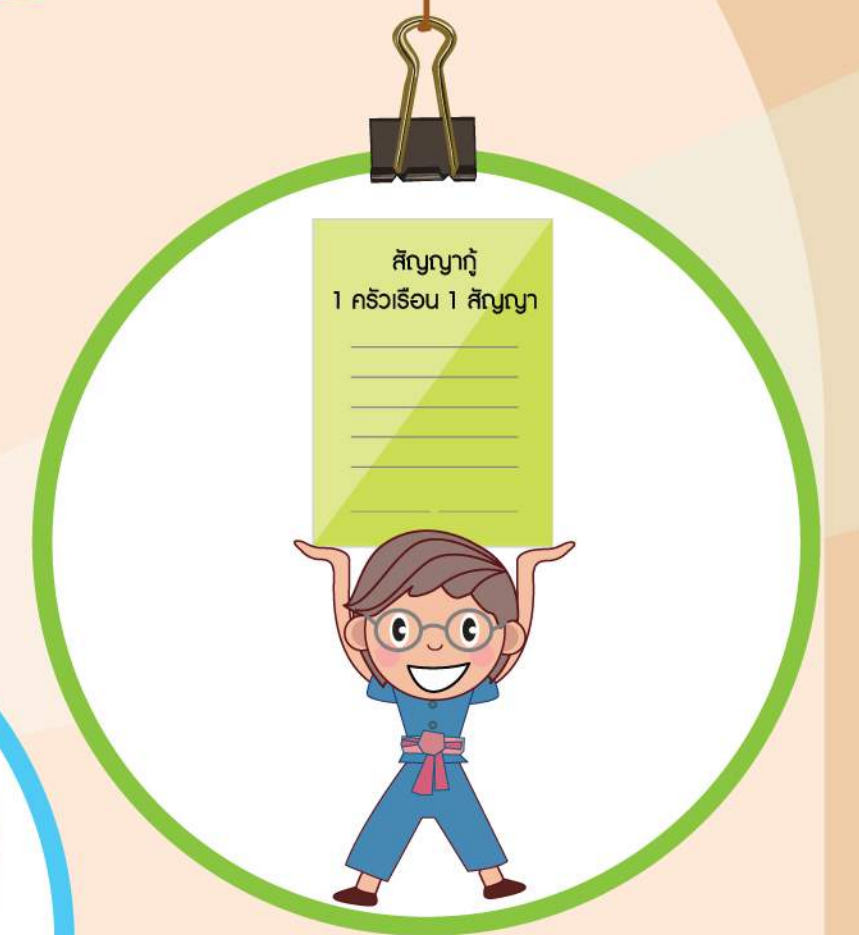

มีระเบียบข้อบังคับ
การบริหารงานสถาบันฯ

ทุนดำเนินการ

- เงินสมทบจากกลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิก
- เงินบริจาค
- เงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน

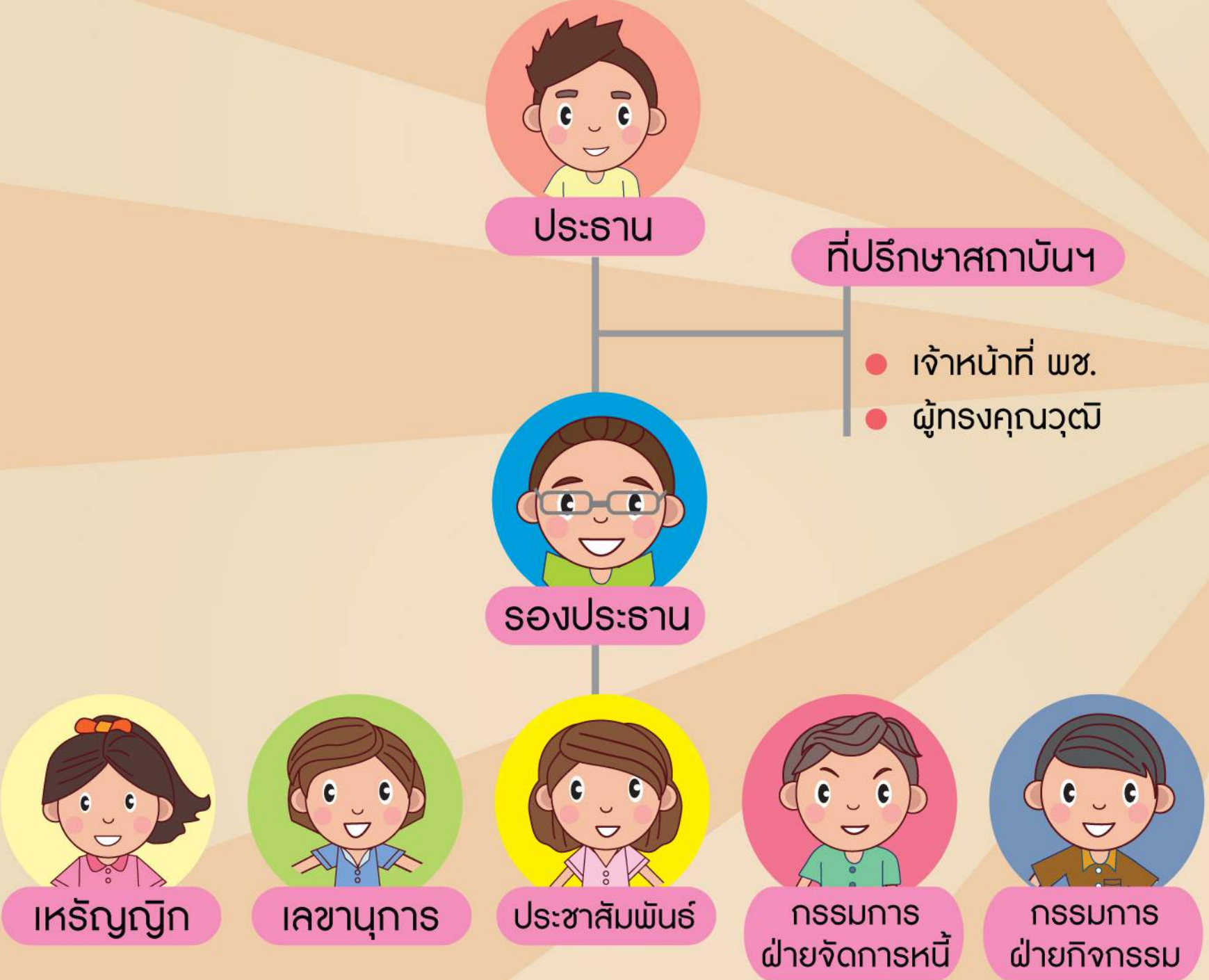

ดำเนินการ
บริหารจัดการหนี้
1 ครั้งเดือน 1 สัญญา

โครงสร้างการบริหารงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

คณะกรรมการสถาบันฯ

1 ที่มาของคณะกรรมการสถาบันฯ

- ตัวแทนของกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกสถาบันฯ อย่างน้อยกลุ่มละ 1 คน
- ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ในหมู่บ้าน/ชุมชน

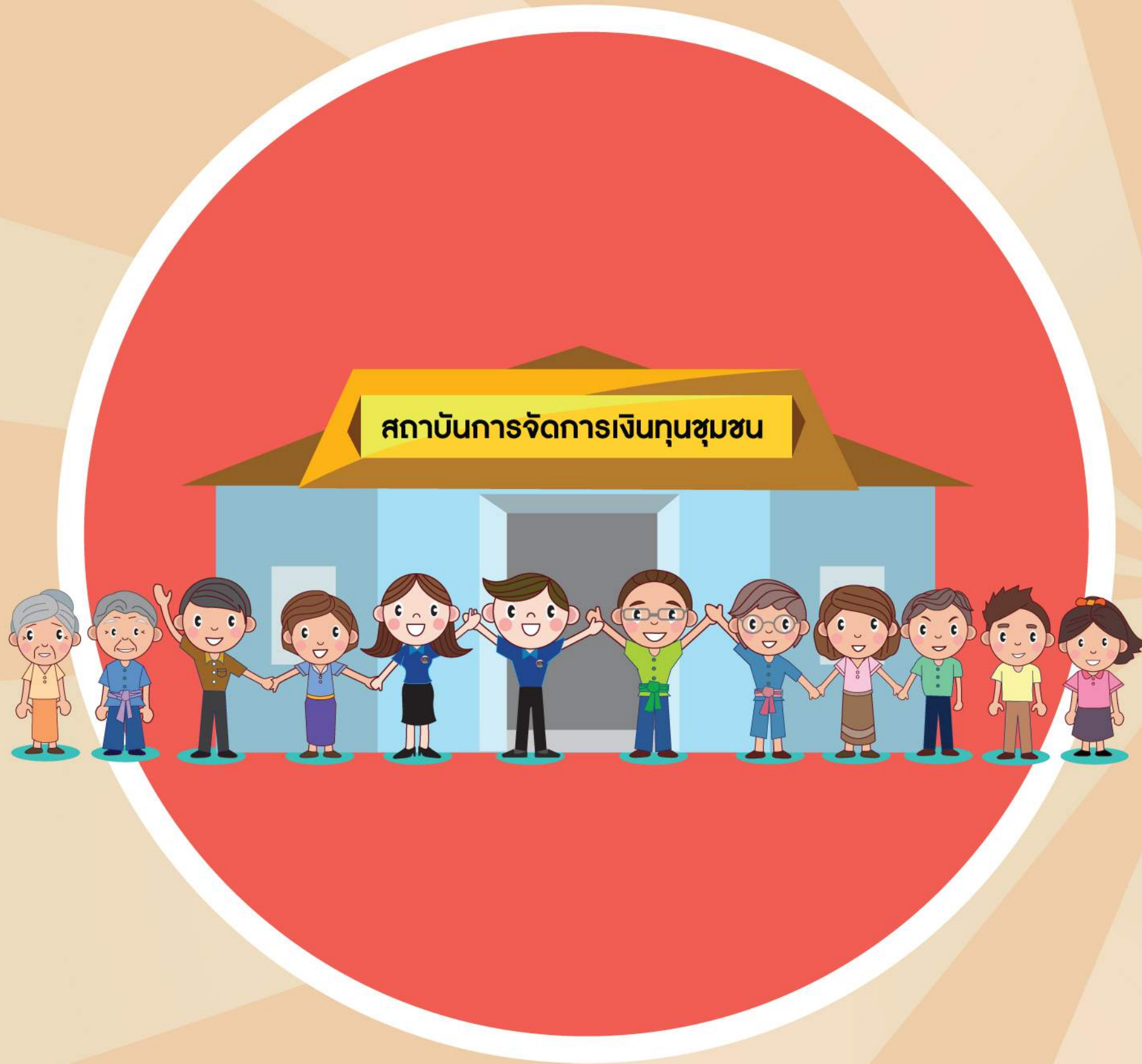
2 โครงสร้างคณะกรรมการสถาบันฯ

- คณะกรรมการสถาบันฯ
- ที่ปรึกษาสถาบันฯ

3 สัดส่วน/จำนวนคณะกรรมการสถาบันฯ

ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการบริหารจัดการของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

บทบาทหน้าที่ของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

1 แก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา

2 เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชนให้เป็นระบบ

3 เป็นศูนย์กลางในการบูรณาการข้อมูลกองทุนชุมชน ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน

การบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ 1 ครอบครัว 1 สัญญา

ความหมาย

การบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ 1 ครอบครัว 1 สัญญา >>>

การที่สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานี้สิน
ให้กับประชาชนที่เป็นหนี้หลายสัญญาให้เหลือเพียง 1 สัญญา ต่อ 1 ครอบครัว

หรือครัวเรือนหนึ่งให้มีหนี้สินจากการกู้ยืมได้เพียงสัญญาเดียว
ซึ่งเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน
ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กองทุน กช.คจ. กทบ.
กลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น โดยไม่รวมหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์
และสถาบันการเงินอื่น

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนจะสามารถบริหารจัดการหนี้
ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ได้อย่างไร ? ?

เตรียม
ความพร้อม

1

ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจคณะกรรมการสถาบันฯ

2

วางแผน/มอบภารกิจคณะกรรมการสถาบันฯ

3

วิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูล

สำรวจข้อมูลเงินทุนของสมาชิกสถาบันฯ

สำรวจและตรวจสอบข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดของกลุ่ม/
องค์กร/กองทุนการเงิน ที่เป็นสมาชิกของสถาบันฯ

จัดทำฐานข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูล
และจัดประเภทลูกหนี้

สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนจะสามารถบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ได้อย่างไร ? ?

กระบวนการบริหารจัดการหนี้

ปรับโครงสร้างหนี้

- ➔ เจรจาท่อนองระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ (กองทุนชุมชน)
- ➔ โอนภาระหนี้สิน
- ➔ ปรับเปลี่ยนสัญญาเงินกู้ ให้เหลือ 1 สัญญา
- ➔ จัดทำทะเบียนฯ และรายงานผล

เทคนิคเพิ่มเติม : สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนอาจดำเนินการปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เท่ากันทุกกลุ่ม/กองทุนที่เป็นสมาชิกของสถาบันฯ โดยหาสัดส่วนที่ทุกกลุ่ม/กองทุนยอมรับร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยใช้มติที่ประชุมสมาชิกในการตกลงกัน

ข้อควรคำนึงของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

สิ่งที่ทำได้

- 1 เป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการเงินทุนชุมชน
- 2 จัดทำฐานข้อมูลชุมชน, ฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือน
- 3 เสริมสร้างวินัยทางการเงิน
- 4 มีสมาชิกเป็นกลุ่ม คือ กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน
- 5 เงินทุนดำเนินการ ได้มาจาก
 - เงินสมทบทุนจากกลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงิน
 - เงินบริจาค
 - เงินสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน
- 6 กิจกรรมที่สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ดำเนินการได้ คือ
 - บริหารจัดการหนี้ให้เป็น 1 ครัวเรือน 1 สัญญา
 - กิจกรรมที่ไม่ซ้ำซ้อนกับกิจกรรมที่สมาชิกดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว
 และไม่ขัดต่อ พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551
 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2558

ข้อควรคำนึงของสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน

สิ่งที่ทำไม่ได้

- 1 ดำเนินการลักษณะสถาบันการเงินชุมชน ตาม พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551
- 2 สมาชิกเป็นรายบุคคล
- 3 กิจกรรมการให้บริการทางการเงิน
 - เปิดเคาน์เตอร์รับฝาก-ถอนเงิน ทั้งรายกลุ่ม และรายบุคคล
 - ให้บริการสินเชื่อเงินกู้แก่สมาชิกโดยตรง
 - การรับชำระค่าบริการต่าง ๆ (เคาน์เตอร์เซอร์วิส)

รพท. ได้แจ้งขอบเขตการดำเนินงานสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงาน “บริหารจัดการหนี้” เท่านั้น หากสถาบันฯ ขยายบทบาทไปสู่การสนับสนุนสภาพคล่องแก่กลุ่ม องค์กร กองทุนการเงินที่เป็นสมาชิก หรือขยายขอบเขตไปสู่การรับฝากเงินหรือให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยตรง อาจเข้าข่ายเป็นสถาบันการเงิน ตาม พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 และก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบ

**ชุมชนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการจัดตั้ง
สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน** ? ? ?

1 กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ คือ ร่วมกันบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ป้องกันการสูญหายของเงินทุนในหมู่บ้าน/ชุมชน

2 แก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน และลดภาระเรื่องหนี้สินของครัวเรือน โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนมีเงินทุนเพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพ โดยไม่ต้องกู้ยืมหลายกองทุน/หลายสัญญา

3 ชุมชนมีการจัดสวัสดิการครอบคลุมและทั่วถึง

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

โทร. 0-2141-6124, 0-2141-6158, 0-2141-6156, 0-2141-6104

โทรสาร 0-2143-8908, 0-2143-8909

www.cdd.go.th